

Problemy finansowe samorządów w 2025: luka oświatowa

Mariusz Gołaszewski – Prezes Zarządu Aesco Group

48 mld zł

10.000 zł na ucznia

O AESCO GROUP

- Finanse **Audyty** Inwestycje dla JST
- Od **2011** pracujemy z **lokalnymi liderami**, żeby mogli działać jak **najskuteczniej**, budując **lepszą przyszłość** swojego miasta czy gminy
- Robimy to poprzez **pozyskiwanie finansowania na inwestycje**, doradzanie w sprawach **finansów i zadłużenia** oraz **szkolenia i audyty**

PRACUJEMY DLA SAMORZĄDÓW OD 14 LAT

812

zrealizowanych projektów

8 052 mln zł

pozyskanego finansowania

612 mln zł

wygenerowanych oszczędności

Gmina
Świecie nad Osą

GMINA DOBRE

Kwidzyn
Moje Miasto

STARACHOWICE
NAPĘDZAMY ROZWÓJ

Kielce

Aesco

aesco.pl

Nowa ustawa o dochodach: Subwencja a pojęcie potrzeb finansowych

Potrzeby finansowe JST – ustalenie kwoty subwencji ogólnej na 2025 rok

Potrzeby finansowe JST to suma potrzeb:

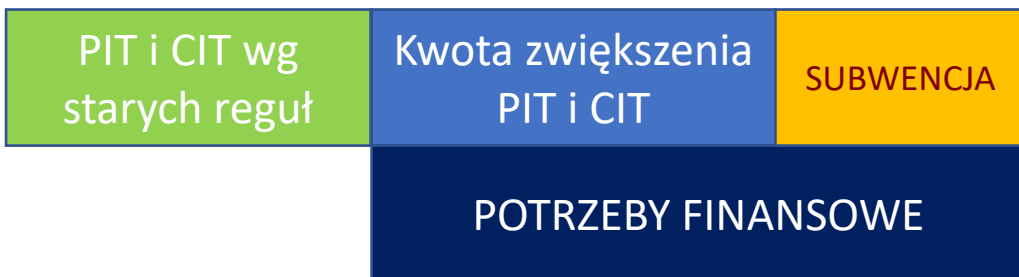
• Ekologicznych	1,5 mld zł
• Wyrównawczych	19,3 mld zł
• <u>Oświatowych</u>	<u>102,6 mld zł (za małe o ok. 44-48 mld zł)</u>
• Rozwojowych	8,6 mld zł
• Uzupełniających	9,1 mld zł

Kto otrzymuje subwencję?

JST otrzyma subwencję jeżeli potrzeby finansowe będą wyższe niż kwota zwiększenia dochodów z PIT i CIT

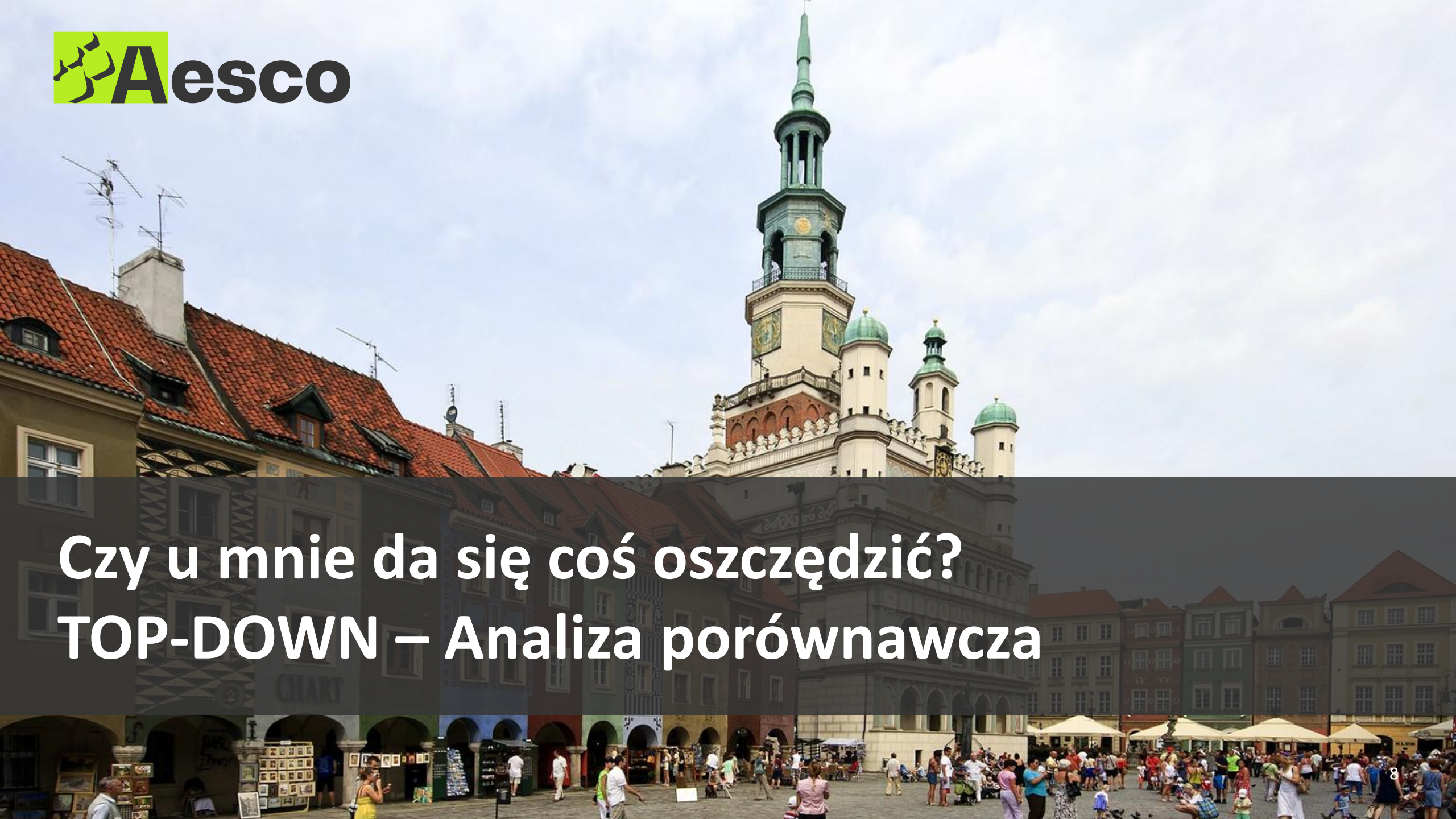

I. Potrzeby finansowe niższe niż kwota zwiększenia PIT i CIT - brak subwencji

II. Potrzeby finansowe wyższe niż kwota zwiększenia PIT i CIT - wypłacana subwencja

W kolejnych latach w przypadku kiedy kwota zwiększenia dochodów podatkowych będzie niewystarczająca do pokrycia wzrostu potrzeb finansowych – **będzie wypłacana subwencja**

Czy u mnie da się coś oszczędzić? TOP-DOWN – Analiza porównawcza

Czy da się obniżyć wydatki na oświatę?

Wartość **rocznych oszczędności** wskazanych w ramach prac oraz jako % **wydatków bieżących na oświatę**:

- Gm. wiejska, woj. mazowieckie - **1 500 000 zł oszczędności**, tj. 15% wydatków.
- Gm. wiejska, woj. podlaskie - **800 000 zł oszczędności**, tj. 12% wydatków.
- Gm. miejsko-wiejska, woj. dolnośląskie - **4 500 000 zł oszczędności**, tj. 12% wydatków.
- Gm. miejska, woj. śląskie - **9 000 000 zł oszczędności**, tj. 16% wydatków.
- Powiat, woj. mazowieckie - **1 600 000 zł oszczędności**, tj. 4% wydatków.

Analiza finansowa oświaty w Gminie Krotoszyce

gm. wiejska, pow. legnicki, woj. dolnośląskie; 2 szkoły podstawowe

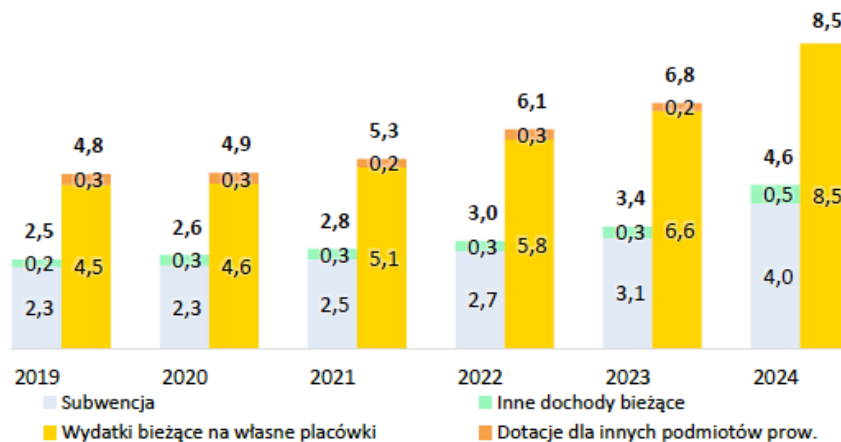
Analiza efektywności wydatków na oświatę na tle grupy porównawczej 10 podobnych gm. wiejskich z woj. dolnośląskiego: Ciepłowody, Gaworzyce, Janowice Wielkie, Jordanów Śląski, Lewin Kłodzki, Mietków, Mściwojów, Pęcław, Ruja, Wądroże Wielkie

Finanse | Audyty | Inwestycje

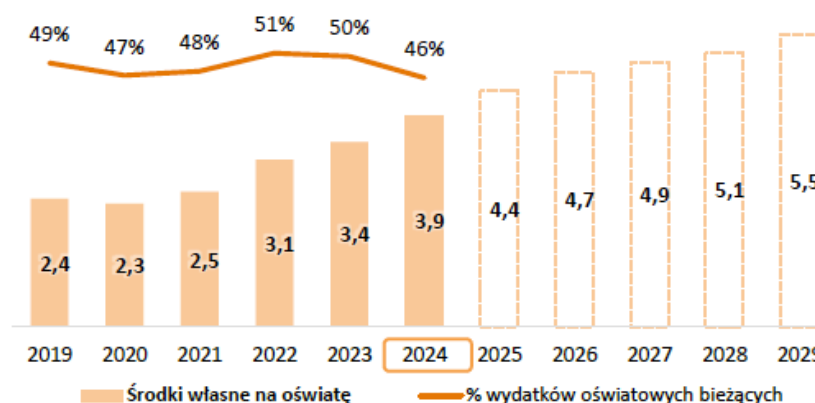
1. Bieżące dochody i wydatki na oświatę

w mln zł

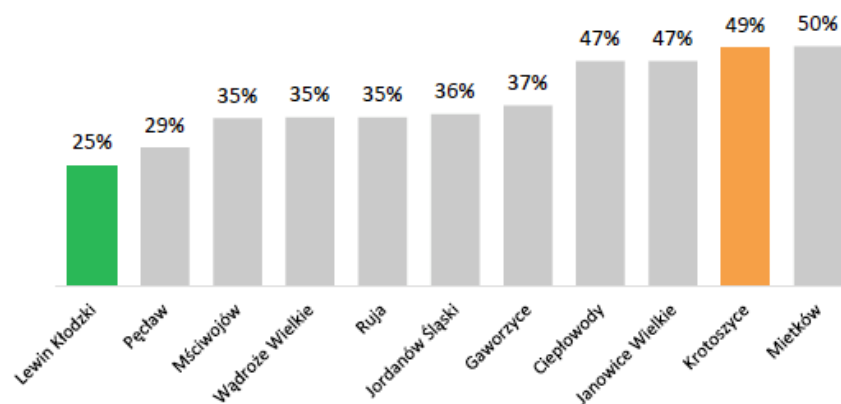
2. Zaangażowanie środków własnych

w mln zł oraz jako procentowa część wydatków do pokrycia

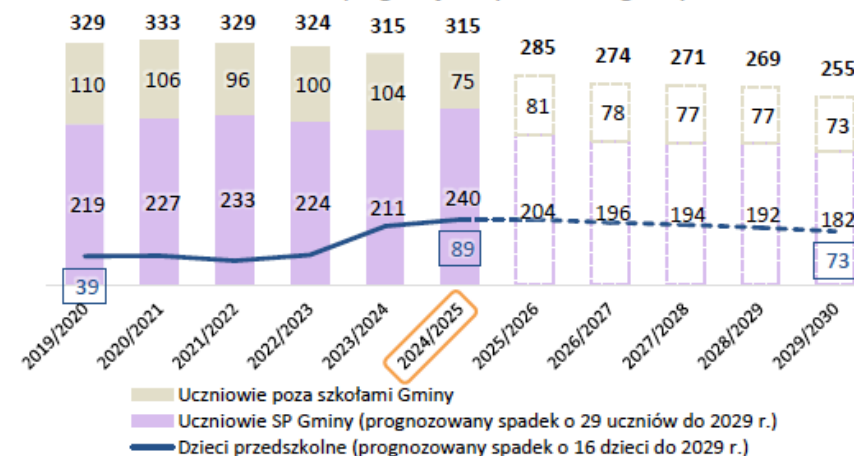
3. Zaangażowanie środków własnych na tle grupy

jako procentowa część wydatków do pokrycia w latach 2022-2024

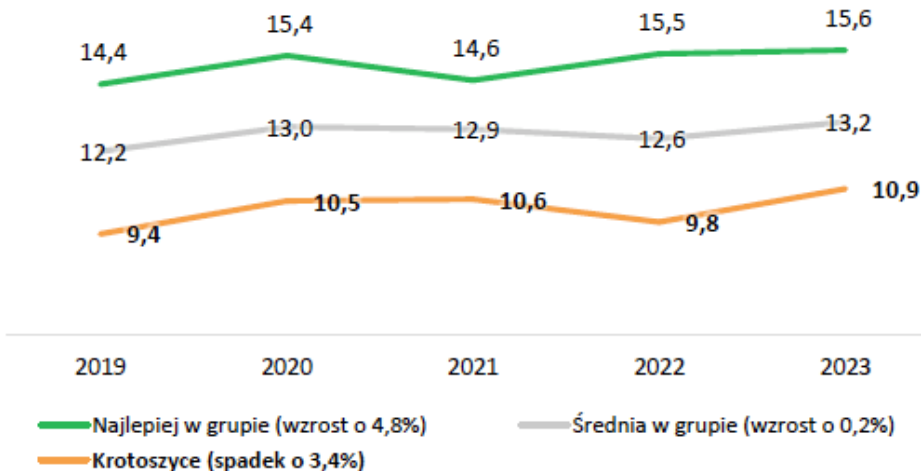

4. Liczba dzieci w wieku szkolnym a liczba uczniów SP

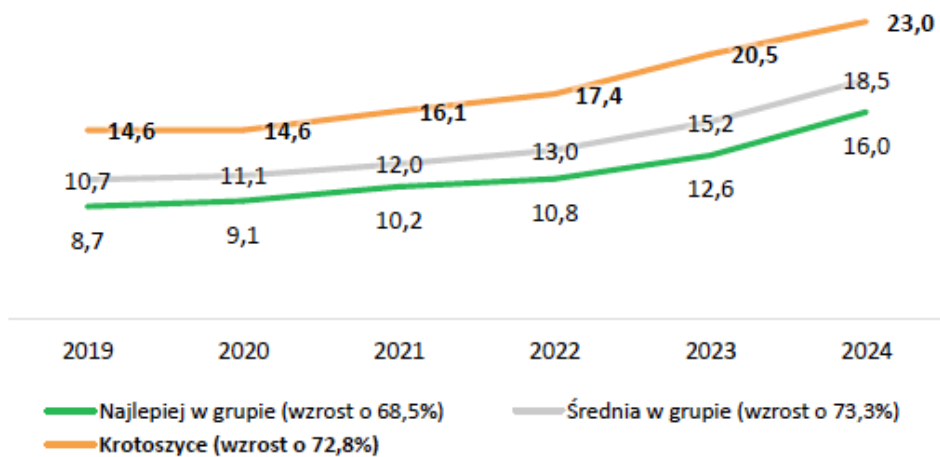
w osobach, wraz z prognozą liczby uczniów wg danych GUS

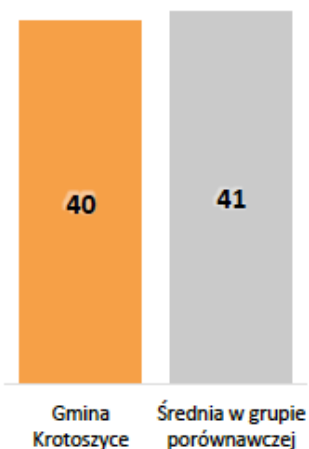
5. Liczba uczniów SP na 1 etat nauczania przedmiotu w osobach, wszystkie SP na terenie, etaty 2023 szacowane, **więcej = lepiej**

6. Koszt wynagrodzeń na jednego ucznia SP w tysiącach złotych, bez oddz. przedszk. i stołówek, **mniej = lepiej**

7. Wyniki uczniów w centylach wg testów 8-klasisty 2024

Wstępne wnioski z analizy

- Zaangażowanie własne Gminy w koszty oświaty w latach 2019-2024 wynosiło do 3,9 mln zł rocznie.
- W ostatnich 3 latach Gmina pokrywała ze środków własnych średnio 49% wydatków na oświatę (o 24 pp. więcej niż w podobnej Gminie Lewin Kłodzki).
- W ciągu ostatnich 5 lat w szkołach podstawowych Gminy liczba uczniów wzrosła o 21.
- Jednocześnie do 2029 r. w szkołach Gminy ubędzie z powodów demograficznych 58 uczniów.
- Przy zachowaniu obecnej organizacji oświaty, zaangażowanie własne Gminy w 2029 r. może wynieść 5,5 mln zł, czyli o 1,5 mln zł więcej niż w 2024 r.
- W naszej prognozie przyjęliśmy proporcjonalną liczbę uczniów wg dzieci z odpowiednich roczników mieszkających na terenie Gminy. Założyliśmy, że kwota subwencji/potrzeb oświatowych na ucznia od 2025 r. będzie rosła o wartość inflacji. Takie samo założenie przyjęliśmy dla kwoty Państwa wydatków bieżących na oświatę.

Podejście BOTTOM-UP – praca u podstaw

The background image shows a city harbor scene. In the foreground, there is a paved walkway and a grassy area. In the middle ground, a large, multi-masted sailing ship is docked. In the background, several modern high-rise buildings are visible, including one with a "Bank Polski" sign. The sky is overcast.

ETAP I – Diagnoza sytuacji obecnej

Analiza arkuszy organizacyjnych

Analiza najczęściej obejmuje:

Planowanie klas 1.	Podziały na grupy (wf, języki, religia...)	Możliwe łączenia międzyoddziałowe	Nauczyciele współorganizujący i pomoce nauczyciela
Godziny specjalistów: PPP i rewalidacja	Wakaty nauczycielskie	Przydziały godzin nauczycielom	Uzupełnianie etatów i JDU
Godziny świetlicy	Godziny biblioteki	Planowanie grup przedszkolnych	...

Rekrutacja do klas 1.

Wskaźnik	Klasa 1	Ogółem
Uczniowie razem	53	557
Oddziały	3	26
Uczniowie na oddział	17,7	21,4
Uczniowie z <i>obwodu</i> szkoły	40	
Uczniowie <i>spoza</i> obwodu	13	

25 uczniów
maksymalna
wielkość oddziału

24 uczniów
optymalna wielkość
oddziału

10 000 zł
subwencja z ucznia

30 000 zł
subwencja dla
3 osób

200 000 zł
koszt otwarcia klasy

Gmina dopłaca 170 tys. zł tylko do klas pierwszych
przez przyjęcie 3 uczniów spoza obwodu!

Rekrutacja do klas 1.

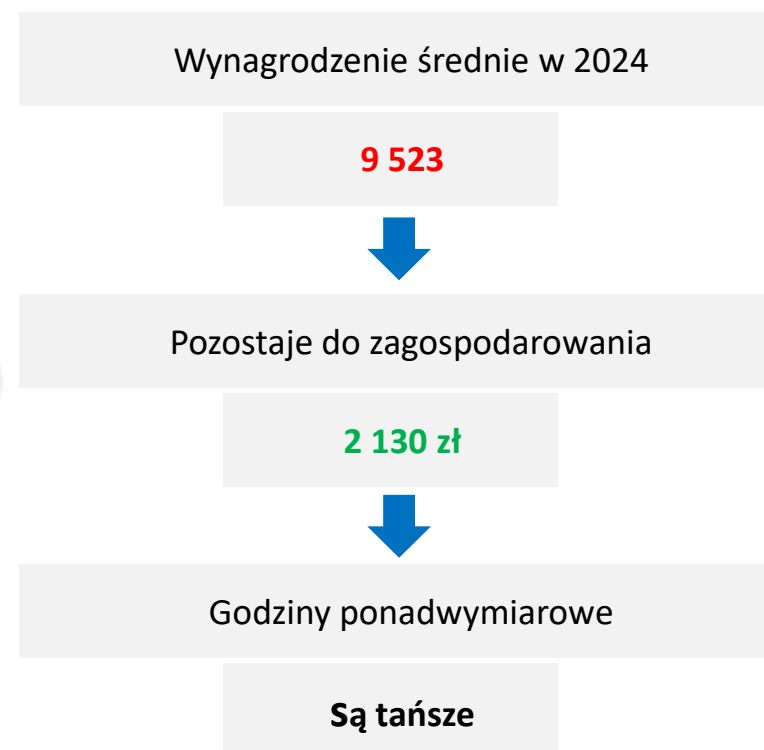
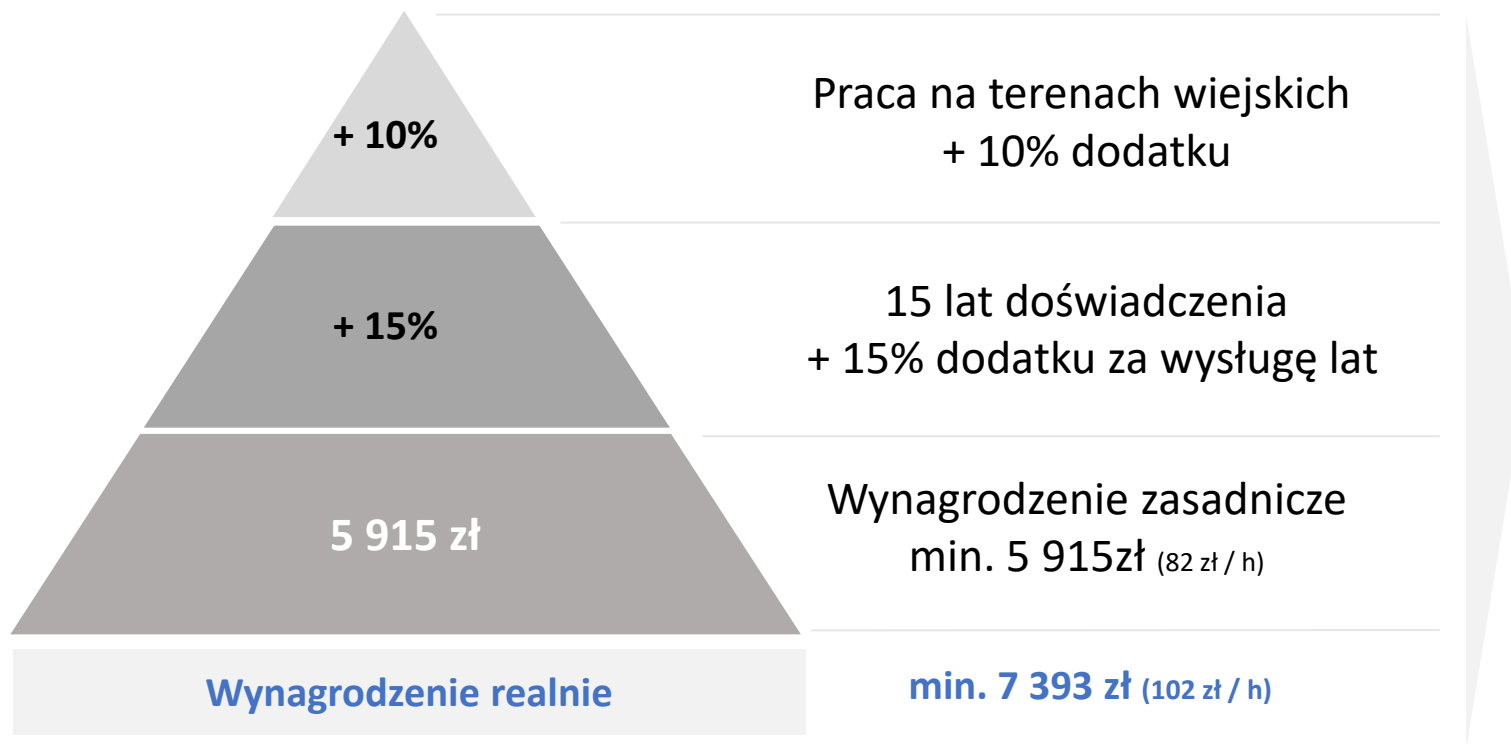
Wytyczne na rok szkolny

1	Zakres rekrutacji uczniów spoza obwodów szkół
2	Minimalna liczba uczniów w oddziałach szkół podstawowych
3	Informowanie o planowanej organizacji szkoły już w czasie rekrutacji

Polityka rekrutacyjna rodzi swoje **konsekwencje** nie tylko dla klasy I.
Konsekwencje są odczuwalne również na **7 kolejnych lat**
Tym samym generuje **dotatkowe, nieuzasadnione koszty.**

Etaty nauczycielskie i JDU

czyli brak „czternastek” na przykładzie nauczyciela dyplomowanego

Optymalna średnia etatyzacja to 23-24/18 = ok. 1,3 etatu.

Oszczędności z arkusza – 1 szkoła podst.

Możliwości łączeń w klasach:

- w klasie VI i VII – na plastyce i muzyce.
- w klasach VII i VIII – na lekcjach wychowania fizycznego.

Oszczędność z wprowadzenia rekomendacji wynosi **6,5 godziny zajęć tygodniowo**. Efekt finansowy wynosi około **52 tys. zł brutto rocznie** ($6,5/18$ etatu przeliczeniowego x 144 tys. zł) ;

Możliwości łączeń w oddziałach przedszkolnych:

- Liczba zapisanych dzieci wskazuje, że powinny być tylko 4 grupy.
- Liczba obowiązkowych godzin zajęć dla przedszkolaków to 110 godzin, a zaplanowano 153 godziny.

Oszczędność z wprowadzenia rekomendacji wynosi **43 godziny zajęć tygodniowo**. Efekt finansowy wynosi około **247 tys. zł brutto rocznie** ($43/25$ etatu przeliczeniowego x 144 tys. zł).

LICZNIK OSZCZĘDNOŚCI 1 SZKOŁY: 299 000 PLN

Oszczędności z arkusza – 1 szkoła podst.

Zajęcia PPP i rewalidacja – poza zajęciami subwencionowanymi:

- PPP – obniżenie o 12 godz. specjalistów – efekt finansowy **64,3 tys. zł rocznie**
- Rewalidacja – obniżenie o 3 godz. – efekt finansowy **16,6 tys. zł rocznie.**

Nauczyciele współorganizujący:

- Analiza orzeczeń wykazała, że dla jednego z uczniów zamiast nauczyciela współorganizującego powinna zostać zatrudniona pomoc nauczyciela.
- Oznacza to 15 godzin mniej – efekt finansowy **71,6 tys. zł brutto rocznie.**

Zajęcia świetlicowe:

- Ograniczenie o 2 godz. tygodniowo w oparciu o analizę dwóch tygodni pracy.
Efekt finansowy **9,6 tys. zł rocznie.**

LICZNIK OSZCZĘDNOŚCI 1 SZKOŁY: 461 000 PLN

Porównanie placówek wg wewnętrznych wskaźników odniesienia

Koszt obsługi technicznej przypadający na etat przeliczeniowy pracowników ogółem

Koszt obsługi technicznej przypadający na jednego ucznia

Liczba wydawanych posiłków przypadająca na jeden etat przeliczeniowy pracownika kuchni

Liczba mkw. powierzchni wewnętrznej i zewnętrznej przypadająca na pracownika obsługi

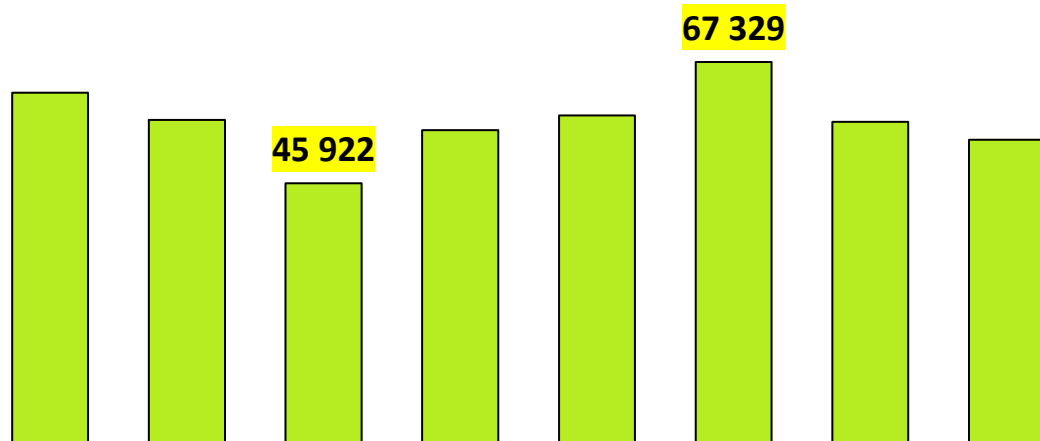
Liczba dekretów przypadająca na jeden etat obsługi finansowej

Ilość „wydawek” w ciągu dnia w przypadku organizacji kuchni

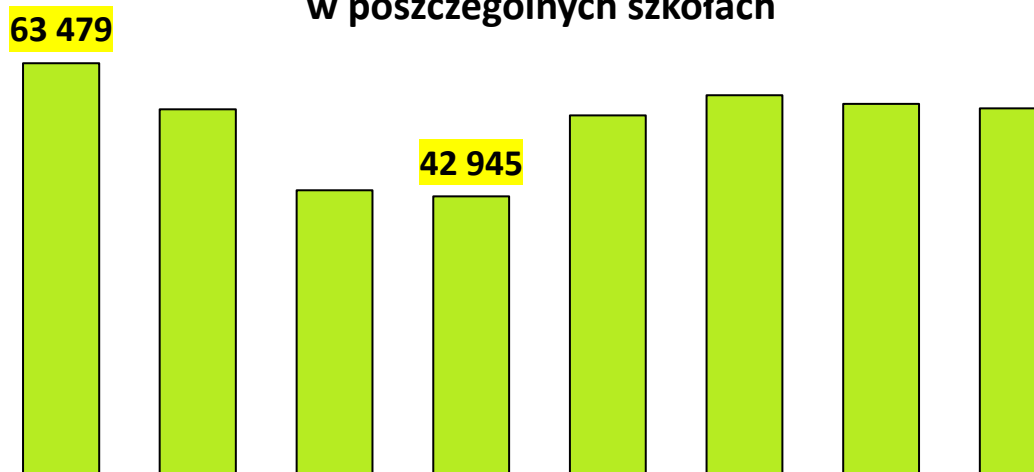
Ogólne obciążenie zadaniami poszczególnych pracowników

Oszczędności – obsługa – porównanie szkół

Średnioroczne koszty osobowe dla obsługi technicznej w poszczególnych szkołach

Średnioroczne koszty osobowe dla usług sprzątania w poszczególnych szkołach

Standaryzacja etatów na wzór najefektywniejszej placówki:

- 747 mkw. **powierzchni wewnętrznej** na etat sprzątaczkę – efekt finansowy wszystkich szkół **369,5 tys. zł**
- 11 133 mkw. **powierzchni zewnętrznej** na etat obsługi technicznej – efekt finansowy wszystkich szkół **261,0 tys. zł**

LICZNIK OSZCZĘDNOŚCI 1 SZKOŁY: 511 000 PLN

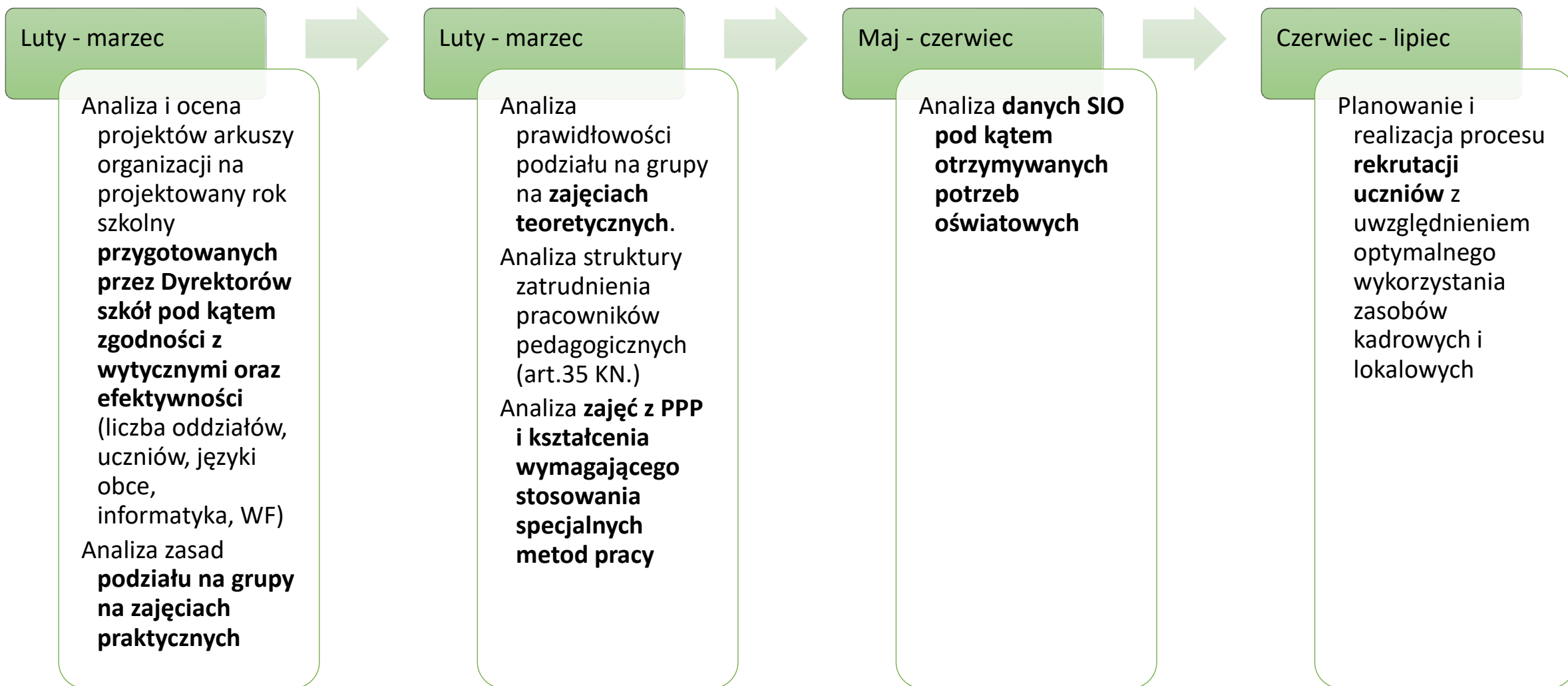
The background image shows a city harbor scene. In the foreground, there is a paved walkway and a grassy area. In the middle ground, a large, multi-masted sailing ship is docked. In the background, several modern high-rise buildings are visible, including one with a "Bank Polski" sign. The sky is overcast.

ETAP II – Wdrożenie zmian i bieżący nadzór

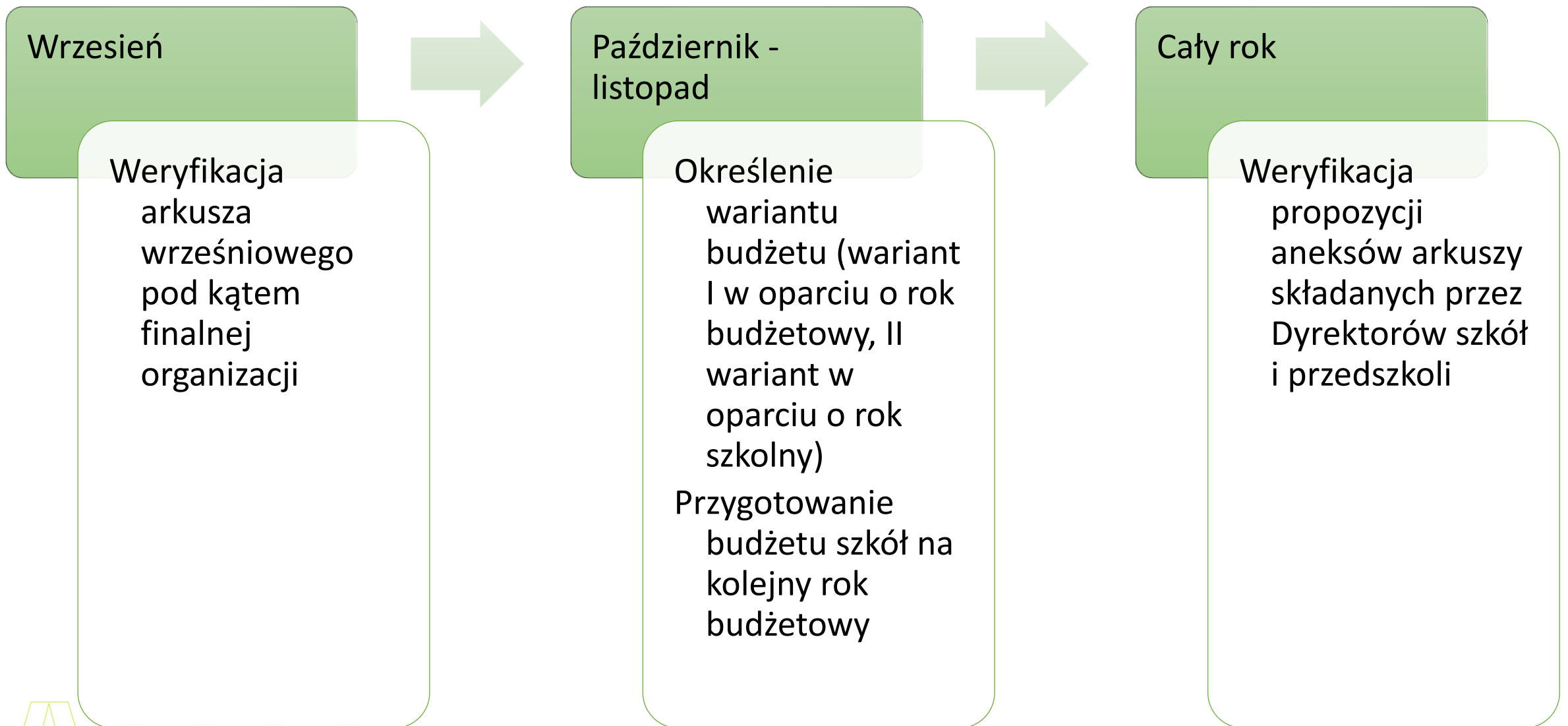
Punkt startowy do wdrożenia

- **Sporządzenie wniosków wraz z rekomendacjami z analizy arkuszy organizacji pracy szkół i przedszkoli** ze szczególnym uwzględnieniem optymalizacji organizacji i racjonalizacji wydatków w tym zakresie.
- Opracowanie propozycji **standardów zatrudnienia pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych**
- **Akceptacja przez JST opracowanych standardów** – spotkanie z Dyrektorami – wspólne wypracowanie standardów.
- **Opracowanie wytycznych do przygotowania arkuszy organizacji na rok kolejny rok szkolny z uwzględnieniem standardów zatrudnienia pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych**

Wdrożenie miesiąc po miesiącu (1)

Wdrożenie miesiąc po miesiącu (2)

Bieżąca weryfikacja aneksów - przykład

W trakcie roku rodzic przynosi orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dziecka z Aspergerem.

Szkoła dokonuje Wielospecjalistycznej Oceny Poziomu Funkcjonowania Ucznia (WOPFU), przygotowuje IPET (Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny) i w ramach IPETu przyznaje godziny.

W ramach aneksu Dyrektor proponuje:

- 25 godzin nauczyciela współorganizującego proces kształcenia - kosztuje 150 tys. zł
- 2 godziny rewalidacji - kosztuje 12 tys. zł
- utworzenie nowej grupy zajęć dydaktyczno-wyrównawczych - 2h - 12 tys. zł

SUMA kosztów aneksu - 174 tys. zł

Szkoła otrzyma wzrost zadań - **dochód na ucznia tego 96 tys. zł. Decyzja o podpisaniu aneksu skutkuje deficytem na 78 tys. zł**

Ekspert oświatowy proponuje:

- 10 godzin pomocy nauczyciela - koszt 40 tys. zł
- 2 godziny rewalidacji - zrealizuje pedagog specjalny, który ma wolne godziny - koszt 0 zł
- 2 godziny ZDW z inną grupą - koszt na ucznia ok. 6 tys. zł

SUMA kosztów aneksu 46 tys. zł

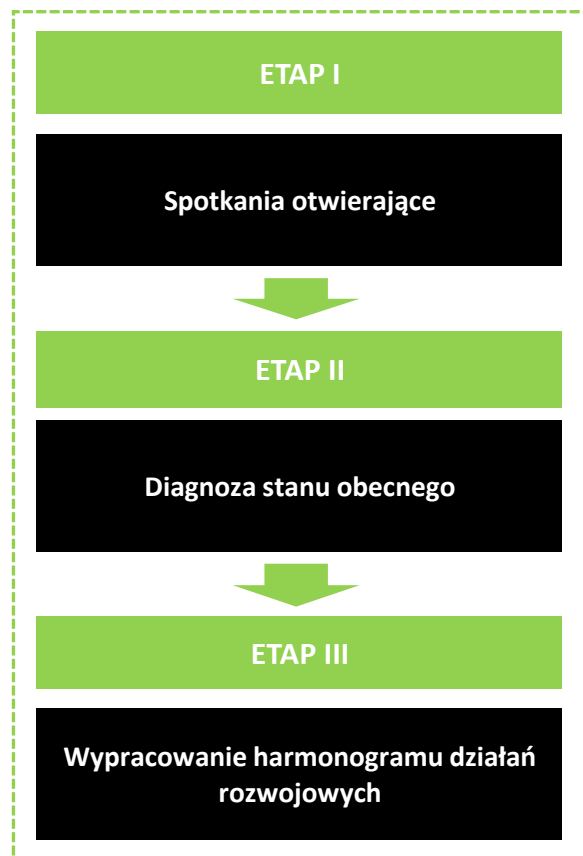
Podpisanie aneksu: + 50 tys. zł

WARTOŚĆ PRACY EKSPERTA OŚWIATOWEGO: 128 000 PLN

W ramach prac:

- wykonujemy głęboką, kompleksową **analizę indywidualnej sytuacji oświaty** w danym samorządzie,
 - wskazujemy pełen **zakres możliwych rozwiązań oszczędnościowych**, które są **zgodne z prawem i możliwe do zastosowania** w obowiązujących przepisach,
 - analizujemy **arkusze organizacyjne, przydziały godzin** nauczycielom, działanie **światlicy**, specjalistów, stołówek i całego pozostałego personelu **obsługi i administracji**.
-
- Dając zalecenia wskazujemy jak i **w jakim terminie** najlepiej tego dokonać (**harmonogram działań**).
 - Spotykamy się **w gronie dyrektorów i władz gminy i pomagamy wypracować konsensus**.
 - Nasze zalecenia nie mają charakteru jedynie finansowego (typu obniżyć wydatki na kredę o X zł, albo zwolnić 3 nauczycieli od polskiego), a są propozycją rozwiązań dla kolejnych lat szkolnych i budżetowych - **jak konstruować arkusze organizacyjne, by interesy uczniów były zabezpieczone a jednocześnie gmina mogła wypełnić swoje zadania z budżetu, którym dysponuje**.

Czynnikiem sukcesu są:

- **Zaangażowanie dyrektorów** w przeprowadzenie analiz i określenie nowych zasad zarządzania oświatą i jej kosztami;
- Obiektywna diagnoza stanu obecnego, **zaproponowanie rekomendacji** opartych na przepisach prawa i uzgodnienie ich z zainteresowanymi;
- Opracowanie klarownego **harmonogramu działań rozwojowych**.

Wdrożenie rekomendacji i wniosków organizacyjnych, przy Państwa autonomicznej decyzji, **przełoży się na jakość zorganizowania oświaty w najbliższych latach** oraz wpłynie na wynik finansowy budżetu.

Konsultacje indywidualne

Zeskanuj kod telefonem
i wprowadź dane lub wejdź
na www.aesco.pl/konsultacje

Dziękuję za uwagę!

Mariusz Gołaszewski

mariusz.golaszewski@aesco.com.pl

Finanse | Audyty | Inwestycje

aesco.pl